

Rishikimi i madh (benchmark) i llogarive kombëtare 2018–2023

Enti Shtetëror i Statistikës ka zbatuar rishikim të madh (benchmark) të llogarive kombëtare për periudhën 2018–2023, me qëllim të sigurimit të cilësisë më të lartë, krahasueshmërisë më të mirë dhe harmonizimit të plotë të llogarive kombëtare me standardet më të reja statistikore evropiane dhe ndërkombëtare.

Rishikimi është realizuar në përputhje me Politikën për Rishikimin e të Dhënave Statistikore dhe rekomandimet e politikës së harmonizuar evropiane të Eurostat-it për rishikimin e madh të koordinuar (benchmark) të llogarive kombëtare në kuadër të Sistemit Evropian të Statistikave. Këto rishikime të mëdha të koordinuara zbatohen rregullisht, me qëllim të përfshirjes së metodologjive të përmirësuara, burimeve të përmirësuara të të dhënave dhe harmonizimit me standardet ndërkombëtare statistikore. Më parë, Enti Shtetëror i Statistikës kishte realizuar një rishikim të madh të të dhënave të llogarive kombëtare në vitin 2014.

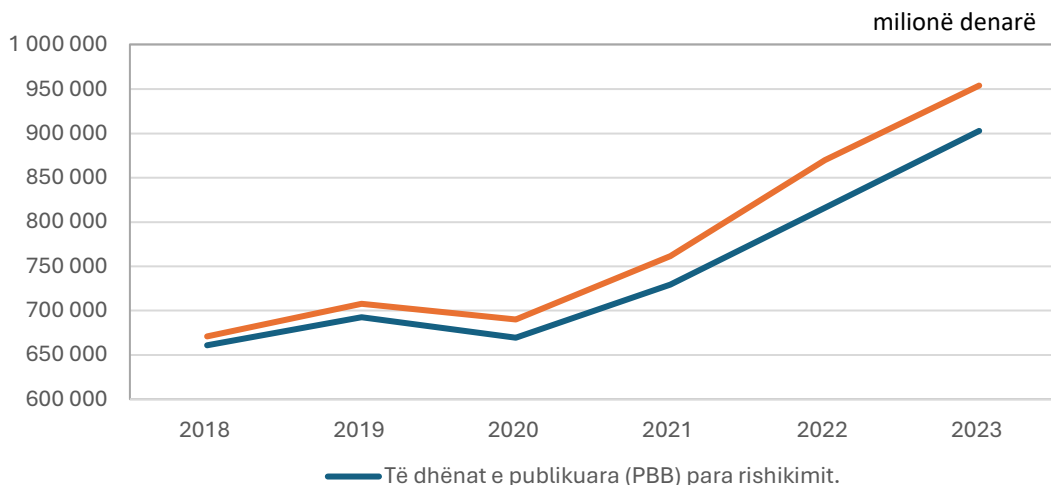
Rishikimet e mëdha (benchmark) i mundësojnë Entit Shtetëror të Statistikës të integrojë të dhënat e reja dhe ndryshimet metodologjike, duke siguruar kështu cilësi dhe relevancë më të lartë të sistemit të llogarive kombëtare, si dhe harmonizim dukshëm më të mirë me Sistemin Evropian të Llogarive Kombëtare (ESA 2010).

Paralelisht me rishikimin e serive kohore, është ndryshuar edhe viti referues për llogaritjet me çmime konstante (viti referues = 2021).

1. Produkti i Brendshëm Bruto sipas çmimeve korrente, të dhëna të revidentuara

milionë denarë

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Të dhënat e publikuara (PBB) para rishikimit.	660 878	692 683	669 280	729 445	816 084	902 905
Të dhënat e revidentuara PBB	670 912	707 839	690 085	761 561	869 852	954 068
Diferenca në %	1.5	2.2	3.1	4.4	6.6	5.7

2. Prodhimi i Brendshëm Bruto sipas metodës së prodhimit, sipas KNV Rev.2,

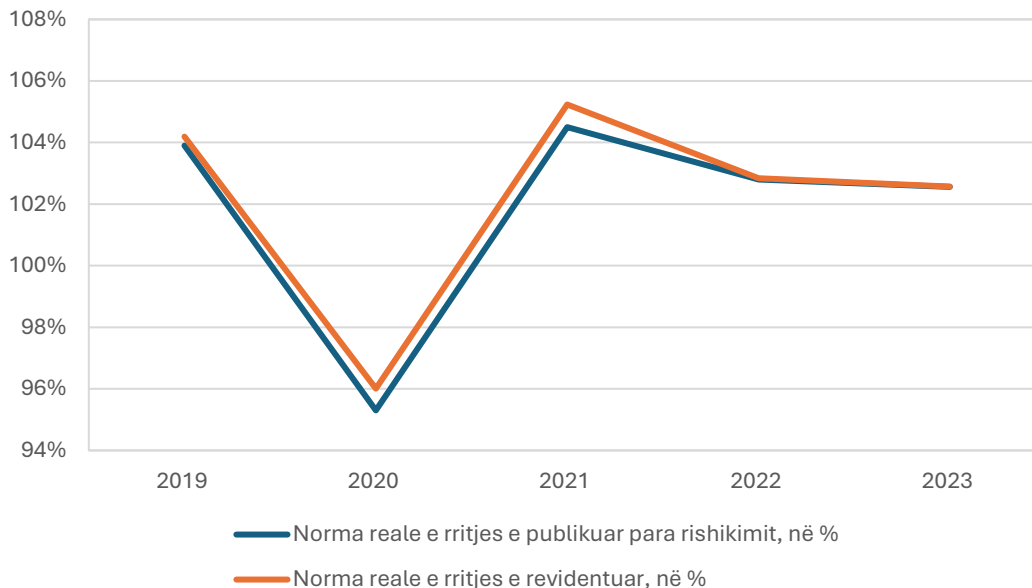
	çmime korrente (milionë denarë)					
Të dhëna të revidentuara	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Prodhimi i Brendshëm Bruto (PBB)	670 912	707 839	690 085	761 561	869 852	954 068
Vlera e shtuar	584 013	616 333	609 973	662 289	761 078	838 209
A Bujqësia, pylltaria dhe peshkimi	55 701	55 155	53 944	51 078	59 572	55 133
B, C, D dhe E – Minierat dhe gurorët; Industria përpunuese; Furnizimi me energji elektrike, gaz, avull dhe ajër të kondicionuar; Furnizimi me ujë; kanalizimi, menaxhimi të mbeturinave dhe veprimtarive për sanimin e mjedisit	123 766	125 308	120 693	130 461	148 207	169 435
F Ndërtimtaria	39 224	42 665	40 569	45 551	56 085	62 990
G, H dhe I – Tregtia me shumicë dhe pakicë; riparimi i automjeteve dhe motoçikletave; Transporti dhe magazinimi; Aktivitetet e akomodimit dhe shërbimit të ushqimit.	136 625	149 192	141 736	159 689	182 573	195 841
J – Informacioni dhe komunikimi	22 568	24 532	27 145	31 492	39 648	44 700
K – Veprimtaritë financiare dhe të sigurimit	19 375	20 792	21 325	22 816	23 675	27 041
L – Veprimtaritë e pasurive të paluajtshme	65 244	67 341	70 949	75 771	92 762	102 157
M dhe N – Veprimtaritë profesionale, shkencore dhe teknike; shërbime administrative dhe mbështetëse	24 761	27 275	25 177	29 585	36 148	42 509
O, P dhe Q – Administrata publike dhe mbrojtja; sigurimi i detyrueshëm shoqëror; Arsimi; Veprimtaritë e shëndetësisë dhe të mbrojtjes sociale.	77 105	82 637	89 381	93 770	96 832	108 708
R, S dhe T – Artet, argëtimi dhe rekreacioni; veprimtaritë e tjera të shërbimit; Veprimtaritë e amvisërive si punëdhënëse dhe veprimtaritë e amvisërive që prodhojnë mallra të ndryshme dhe kryejnë shërbime të ndryshme për nevoja vetjake.	19 644	21 436	19 054	22 076	25 575	29 696
Tatimet neto mbi produktet	86 898	91 506	80 112	99 272	108 775	115 859
Diferenca në %	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Prodhimi i Brendshëm Bruto (PBB)	1.5	2.2	3.1	4.4	6.6	5.7
Vlera e shtuar	1.8	2.5	3.7	5.1	7.6	6.5
A Bujqësia, pylltaria dhe peshkimi	-0.5	-2.1	-5.9	-2.0	0.3	-2.0
B, C, D dhe E – Minierat dhe gurorët; Industria përpunuese; Furnizimi me energji elektrike, gaz, avull dhe ajër të kondicionuar; Furnizimi me ujë; kanalizimi, menaxhimi të mbeturinave dhe veprimtarive për sanimin e mjedisit	0.5	0.1	3.4	5.0	6.6	4.7
F Ndërtimtaria	9.7	9.4	14.2	12.6	14.8	14.7
G, H dhe I – Tregtia me shumicë dhe pakicë; riparimi i automjeteve dhe motoçikletave; Transporti dhe magazinimi; Aktivitetet e akomodimit dhe shërbimit të ushqimit.	3.7	6.3	8.6	11.7	18.8	16.5
J – Informacioni dhe komunikimi	-0.2	0.7	1.5	2.1	3.8	1.8
K – Veprimtaritë financiare dhe të sigurimit	0.5	7.8	3.3	2.8	2.5	3.5
L – Veprimtaritë e pasurive të paluajtshme	-1.4	-1.3	1.4	0.8	1.4	1.4
M dhe N – Veprimtaritë profesionale, shkencore dhe teknike; shërbime administrative dhe mbështetëse	3.9	3.7	3.8	4.0	5.8	5.7
O, P dhe Q – Administrata publike dhe mbrojtja; sigurimi i detyrueshëm shoqëror; Arsimi; Veprimtaritë e shëndetësisë dhe të mbrojtjes sociale.	0.2	0.5	0.5	0.6	1.0	0.3
R, S dhe T – Artet, argëtimi dhe rekreacioni; veprimtaritë e tjera të shërbimit; Veprimtaritë e amvisërive si punëdhënëse dhe veprimtaritë e amvisërive që prodhojnë mallra të ndryshme dhe kryejnë shërbime të ndryshme për nevoja vetjake.	6.4	6.2	8.5	7.9	8.2	12.0
Tatimet neto mbi produktet	-0.1	0.3	-1.3	0.0	0.0	0.0

3. Prodhimi i Brendshëm Bruto sipas metodës së shpenzimeve,

	çmime korrente (milionë denarë)					
Të dhëna të revidentuara	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Prodhimi i Brendshëm Bruto (PBB)	670 912	707 839	690 085	761 561	869 852	954 068
Kosumi final	552 060	574 400	572 324	634 739	724 605	787 513
Konsumi final i ekonomive familjare	451 477	470 442	455 231	512 149	593 374	643 278
Konsumi final i IJFA	6 054	6 666	5 627	7 000	8 281	9 378
Konsumi final publik	94 529	97 292	111 465	115 590	122 949	134 857
Investimet Bruto	188 053	219 522	199 630	229 658	296 787	261 626
Investime në mjete themelore	140 822	154 396	153 029	183 994	212 967	239 399
Ndryshimi i rezervave*	46 793	64 632	46 045	44 986	83 084	21 443
Blerja neto e gjërave me vlerë	438	493	557	679	736	784
Eksport i mallrave dhe shërbimeve	436 221	465 840	409 085	513 724	638 624	658 034
Eksport i mallrave	318 114	344 281	305 853	385 607	468 035	465 223
Eksport i shërbimeve	118 107	121 559	103 232	128 117	170 589	192 811
Import i mallrave dhe shërbimeve	505 422	551 923	490 953	616 560	790 164	753 105
Import i mallrave	407 131	448 725	408 485	516 323	665 622	607 699
Import i shërbimeve	98 291	103 198	82 468	100 237	124 542	145 406
Diferenca në %	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Prodhimi i Brendshëm Bruto (PBB)	1.5	2.2	3.1	4.4	6.6	5.7
Konsumi final	4.2	4.3	3.3	4.1	5.0	4.6
Konsumi final i ekonomive familjare	5.2	5.2	4.3	5.1	6.1	5.7
Konsumi final i IJFA	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
Konsumi final publik	0.1	0.3	-0.5	0.1	0.3	0.0
Investimet Bruto *	-12.0	-7.5	-0.3	-2.3	1.0	-2.2
Investime në mjete themelore	6.4	5.9	5.9	7.5	8.6	7.5
Ndryshimi i rezervave*	-42.1	-29.1	-16.6	-29.0	-14.6	-51.4
Neto neto e gjërave me vlerë	1.5	10.4	11.1	24.8	15.6	14.7
Eksporti i mallrave dhe i shërbimeve	9.3	7.8	5.8	7.6	7.5	8.1
Eksporti i mallrave	6.0	5.2	2.9	4.3	3.8	4.4
Eksporti i shërbimeve	19.5	15.9	15.4	19.2	19.4	18.4
Import i mallrave dhe shërbimeve	5.0	4.6	4.1	4.0	3.7	3.7
Import i mallrave	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
Import i shërbimeve	32.2	30.6	30.9	30.4	29.0	23.2

4. Prodhimi i Brendshëm Bruto, indekset e vëllimit para dhe pas rishikimit

	2019	2020	2021	2022	2023
Indekset e vëllimit të publikuara para rishikimit, në %	103.9	95.3	104.5	102.8	102.6
Indekset e rishikuara të vëllimit, në %	105.2	95.6	106.0	103.8	101.6

Me rishikimin u përmirësuan metodat e llogaritjes në të gjitha pjesët e sistemit të llogarive kombëtare. Në këtë proces u morën parasysh burime të përmirësuara dhe të reja të të dhënave, si dhe informacione shtesë për aktivitete të veçanta ekonomike dhe sektorë institucionale.

Vëmendje e veçantë iu kushtua rishikimit të Prodhimit të Brendshëm Bruto sipas metodës së prodhimit dhe metodës së shpenzimeve, harmonizimit të tyre të ndërsjellë përmes tabelave të ofertës dhe përdorimit, si dhe harmonizimit të llogarive sektoriale dhe transaksioneve me Pjesën tjetër të botës.

Baza metodologjike e rishikimit të llogarive kombëtare është në përputhje me parimet dhe kërkesat metodologjike të Sistemit Evropian të Llogarive Kombëtare dhe Rajonale (ESA 2010) dhe të Sistemit të Llogarive Kombëtare (SNA 2008). Në procesin e rishikimit janë zbatuar parimet e plotësisë, konsistencës, krahasueshmërisë, transparencës dhe gjurmueshmërisë së të dhënave.

Përmirësimi në kuadër të Ekonomisë së papërfshirë

1. Vlerësimi i punësimit në bazë të të dhënave nga Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave, 2021

Vlerësimet e punësimit përdoren në llogaritë kombëtare me qëllim përmirësimin e mbulimit të aktiviteteve ekonomike që nuk regjistrohen ose nuk përfshihen plotësisht në burimet e rregullta statistikore. Përmirësimet janë bërë në bazë të të dhënave të rishikuara nga Anketa e Fuqisë Punëtore për periudhën 2018–2023, të harmonizuara me të dhënat nga Regjistrimi i Popullsisë, ekonomive familjare dhe banesave, të vitit 2021.

Përmirësimet në llogaritjen e punësimit janë bërë në bazë të metodës së përmirësuar të bilancit të fuqisë punëtore, nëpërmjet zbatimit të konceptit të ekuivalentit me orar të plotë (*Full-Time Equivalent – FTE*). Shifrat e rishikuara paraqesin në mënyrë më realiste tendencat e punësimit.

2. Përmirësimi i Ekonomisë së papërfshirë – në pjesën që lidhet me paraqitjen joreale të të dhënave

Janë bërë korrigjime lidhur me paraqitjen joreale të të dhënave për subjektet afariste të regjistruara, të ardhurat e të cilave janë nënvlerësuar, përkatësisht vlera e prodhimit nuk është paraqitur realisht në të dhënat në dispozicion, si dhe për rastet e mbivlerësimit të konsumit të ndërmjetëm. Këto korrigjime ndikojnë drejtpërdrejt në vlerësimin e vlerës së shtuar bruto dhe të Prodhimit të Brendshëm Bruto (PBB). Korrigjimet bazohen në një qasje analitike, gjatë së cilës përdoren burimet e drejtpërdrejta dhe të tërthorta të të dhënave në dispozicion, treguesit përkatës ekonomikë, informacionet strukturore dhe praktikatat metodologjike ndërkombëtare. Gjatë vlerësimit është zbatuar një model në përputhje me kuadrin për sigurimin e plotësisë së llogarive kombëtare, sipas Sistemit Evropian të Llogarive Kombëtare dhe Rajonale (ESA 2010). Gjatë zhvillimit dhe zbatimit të modelit, vëmendje e veçantë i është kushtuar dallimit të qartë të këtyre korrigjimeve nga komponentët e tjerë të plotësisë, veçanërisht nga korrigjimet që rezultojnë nga Metoda e Inputit të Punës (*Labour Input Method – LIM*). Ky dallim është bërë me qëllim të shmangies së mbivendosjes së korrigjimeve dhe të llogaritjes së dyfishtë të aktivitetit ekonomik. Rezultatet e llogaritjeve janë shpërndarë sipas sektorëve përkatës institucionalë dhe janë integruar në llogaritë sektoriale.

3. Përmirësimi i të dhënave në pjesën që lidhet me mungesën statistikore të të dhënave

Është bërë vlerësimi i bakshishit në bazë të të dhënave të korrigjuara për të punësuarit.

Tabela 5. Gjithsej – ekonomija e papërfshirë % korrigjimet

% e Prodhimit të Brendshëm Bruto			
Ekonomia e papërfshirë - gjithsej	Të dhënat e publikuara para rishikimit.	Të dhënat e revidentuara	Diferencat
2018	18.5	19.7	1.2
2019	18.0	19.4	1.4
2020	17.1	19.5	2.4
2021	16.7	18.8	2.1
2022	15.0	19.7	4.7
2023	13.2	17.4	4.2

Përmirësimi i metodës së përlllogaritjes së vlerës bruto të prodhimit të shoqërive që administrojnë fondet pensionale

Është ndryshuar burimi i të dhënave, si dhe metodologjia dhe komponentët që përfshihen në llogaritjen e vlerës bruto të prodhimit të shoqërive që administrojnë fondet pensionale.

Banesat dhe fondi banesor

Janë bërë përmirësime të rëndësishme në vlerësimet që lidhen me banesat dhe fondin banesor.

Janë revidentuar vlerësimet për fondin banesor dhe shërbimet e banimit, duke përfshirë qiranë e imputuar dhe qiranë faktike. Për vlerësimin e vlerës së fondit banesor dhe të konsumit të kapitalit fiks për ndërtesat e banimit është zbatuar metoda e inventarizimit të përhershëm (*Perpetual Inventory Method – PIM*), duke përdorur të dhëna të rishikuara për investimet bruto në aktive fikse në fushën e

ndërtimit të banesave për të gjithë serinë kohore 2018–2023. Rishikimi përfshin gjithashtu ndërtimin individual të banesave dhe rinovimin e tyre. Në vlerësime janë përdorur të dhënat nga Regjistrimi i Popullsisë, ekonomive familjare dhe banesave, 2021. Është bërë përlllogaritje e korrigjuar e fondit banesor nëpërmjet rillogaritjes së investimeve bruto në aktive fikse në pjesën që lidhet me banesat, duke krahasuar rezultatet e Regjistrimit të vitit 2021 me ato të Regjistrimit të vitit 2002. Është vendosur një sistem i ri për llogaritjen e banesave, në bazë të burimeve të disponueshme të të dhënave nga viti 2022.

Përmirësimi i përlllogaritjes së investimeve bruto në aktive fikse – makineri dhe pajisje

Në kuadër të rishikimit është bërë përmirësimi metodologjik i llogaritjes së investimeve bruto në aktive fikse në pjesën që lidhet me makineritë dhe pajisjet. Përmirësimet kanë të bëjnë me trajtimin më të saktë të marzheve tregtare dhe detyrimeve doganore, si dhe me ripërcaktimin dhe saktësimin e mbulimit të kategorive të produkteve sipas Klasifikimit të Produkteve sipas Veprimtarive (KPV), të cilat përfshihen në investimet në aktive fikse. Përmirësimet metodologjike janë zbatuar në llogaritjet vjetore, për të cilat disponohen të dhëna më të detajuara dhe më gjithëpërfshirëse, dhe kontribuojnë në përmirësimin e cilësisë dhe konsistencës së vlerësimeve të investimeve bruto në aktive fikse.

Përmirësimet në shpenzimet për konsum final të ekonomive familjare

Ndryshimi më i rëndësishëm i bërë me rishikimin e shpenzimeve për konsum final të ekonomive familjare është zbatimi i versionit të ri të Klasifikimit të Konsumit Individual sipas Qëllimit (COICOP 2018). Me zbatimin e COICOP 2018, struktura dhe klasifikimi i shpenzimeve për konsum final të ekonomive familjare janë harmonizuar me kuadrin aktual të klasifikimit ndërkombëtar, duke përmirësuar kështu nivelin e detajimit, konsistencën dhe krahasueshmërinë e të dhënave. Krahas zbatimit të klasifikimit të ri, janë rishikuar dhe përmirësuar metodat për kategori të caktuara të konsumit, janë përditësuar burimet e të dhënave dhe janë përfshirë burime shtesë statistikore dhe administrative. Gjithashtu, procesi i hartimit të llogarive është përmirësuar nëpërmjet përdorimit më të harmonizuar të informacionit nga tabelat e ofertës dhe përdorimit, si dhe përmirësimit të balancimit të të dhënave.

Përfshirja e të dhënave të revidentuara nga Bilanci i pagesave

Është përmirësuar tabela lidhëse ndërmjet bilancit të pagesave dhe llogarisë së pjesës tjetër të botës, në kuadër të llogarive sektoriale vjetore, në bazë të serive të rishikuara të të dhënave të Bankës Popullore (bilanci i pagesave).

Të dhënat përdoren për përmirësimin e vlerësimit të transaksioneve me jashtë dhe për sigurimin e konsistencës ndërmjet të dhënave të llogarive kombëtare dhe bilancit të pagesave. Seritë e rishikuara të të dhënave të bilancit të pagesave janë seri të reja, më të detajuara dhe më konsistente, të siguruara nga Banka Popullore, të cilat përmirësojnë vlerësimin e transaksioneve me jashtë dhe konsistencën ndërmjet llogarive kombëtare dhe bilancit të pagesave.

Rishikimi i serisë kohore të bilancit të pagesave ndikon në llogaritjen e PBB-së sipas metodës së shpenzimeve, nëpërmjet të dhënave të rishikuara për eksportin dhe importin e mallrave dhe shërbimeve, përkatësisht për eksportin neto si komponent i metodës së shpenzimeve për llogaritjen e PBB-së.

Përfshirja e të dhënave të rishikuara në llogaritë kombëtare siguron konsistencë të plotë ndërmjet të dhënave të bilancit të pagesave dhe komponentëve përkatës të PBB-së të llogaritur sipas metodës së shpenzimeve.

Zbatimi i modelit të bazuar në parimin e të drejtave të konstatuara

Është zbatuar modeli për përshtatjen e të dhënave sipas parimit të të drejtave të konstatuara (*accrual basis*) për kategoritë e mëposhtme: taksat mbi prodhimin dhe importin, taksat korrente mbi të ardhurat dhe pasurinë, taksat mbi kapitalin, kompensimi i të punësuarve, kontributet neto sociale dhe investimet bruto në aktive fikse.

Harmonizimi dhe balancimi i PBB

Është arritur harmonizimi i dy metodave të llogaritjes nëpërmjet balancimit të tabelave të ofertës dhe përdorimit.

Tabelat e ofertës dhe përdorimit janë përdorur si instrument për lidhjen dhe harmonizimin sistematik të të dhënave për prodhimin, importin, konsumin e ndërmjetëm, përdorimin final, investimet bruto dhe eksportin, duke siguruar kështu konsistencën ndërmjet metodës së prodhimit dhe metodës së shpenzimeve për llogaritjen e PBB.

Në procesin e balancimit janë marrë parasysh edhe korrigjimet që lidhen me pasqyrimin jo të plotë të të ardhurave, prodhimit dhe konsumit të ndërmjetëm te subjektet afariste të regjistruara. Ndikimi i këtyre korrigjimeve në vlerën e shtuar është pasqyruar në mënyrë përkatëse edhe në qasjen e shpenzimeve, veçanërisht nëpërmjet shpenzimeve për konsum final të ekonomive familjare dhe investimeve bruto në aktive fikse. Në këtë mënyrë, llogaritjet sipas qasjes së prodhimit dhe qasjes së shpenzimeve janë harmonizuar brenda një sistemi të unifikuar të llogarive kombëtare.

Rishikimi i deflatorëve

Në kuadër të rishikimit të madh (*benchmark*) të llogarive kombëtare është kryer rishikimi i deflatorëve, me qëllim sigurimin e harmonizimit më të mirë metodologjik, saktësisë dhe konsistencës së serive kohore. Rishikimi është realizuar në përputhje me rekomandimet e reja metodologjike, si dhe me parimet dhe kërkesat e Sistemit Evropian të Llogarive Kombëtare dhe Rajonale (ESA 2010) dhe rekomandimet përkatëse të Eurostat-it.

Gjatë rishikimit janë zbatuar metoda të përmirësuara të llogaritjes dhe janë përditësuar burimet e të dhënave. Gjithashtu, janë kryer kontrole shtesë të indekseve bazë të çmimeve, strukturës së tyre dhe përdorimit të tyre në llogaritjen e PBB-së me çmime korrente dhe me çmime konstante. Vëmendje e veçantë i është kushtuar sigurimit të konsistencës ndërmjet qasjes së prodhimit dhe qasjes së shpenzimeve, si dhe harmonizimit të deflatorëve me vlerat e rishikuara të komponentëve përkatës të PBB-së.

Në këtë mënyrë përmirësohet cilësia e vlerësimeve të PBB-së në terma realë dhe sigurohet konsistencë më e madhe e ndërsjellë e të dhënave me çmime korrente dhe me çmime konstante për periudhën e përfshirë në rishikimin e madh (*benchmark*).

Përmirësime të tjera metodologjike në sistemin e llogarive sektoriale

Përveç ndryshimeve të përmendura, rishikimi përfshiu edhe përmirësime të tjera metodologjike dhe teknike, duke përfshirë:

- Përmirësimin e vlerësimeve për shpërndarjen sektoriale të dividendëve, fitimin e riinvestuar nga investimet e huaja direkte, të ardhurat nga investimet që u atribuohen mbajtësve të policave të sigurimit, të ardhurat nga investimet që paguhen në bazë të të drejtave pensionale dhe të ardhurat nga investimet që u atribuohen aksionarëve në fondet e investimeve kolektive.
- Sigurimin e konsistencës së llogarive sektoriale vjetore me statistikën e financave publike, tabelat e ofertës dhe përdorimit, si dhe të dhënat për investimet bruto në aktive fikse.
- Korrigjimin e flukseve ndërmjet fondeve pensionale dhe shoqërive që i administrojnë ato, gjë që do të ndikojë në zërin „Përshtatja për ndryshimin e të drejtave pensionale“.
- Zhvillimin dhe integrimin në llogari të vlerësimeve për transfertat sociale në natyrë – prodhimi joprodhues për tregun – dhe transfertat sociale në natyrë – prodhimi për tregun, të blera nga sektori i qeverisë dhe institucionet jofitimprurëse që u shërbejnë ekonomive familjare (NPISH).